

CRITERIS D'AVALUACIÓ DEPARTAMENT DE RELIGIÓ

IES JOSE MARÍA PARRA ALZIRA

CURS 2021/2022

En la programació del departament de Religió 2021/2022 els criteris d'avaluació de l'ESO i BATXILLERAT apareixen al costat dels continguts, els estàndards d'aprenentatge, i les competències, perquè es pugui comprovar la relació entre aquests quatre conceptes. Aquests criteris són els establerts en el currículum publicat per la Comissió d'Ensenyament de la Conferència Episcopal Espanyola.

Extracte criteris d'avaluació

1r D'ESO

- Descriure els punts essencials de l'antropologia cristiana en diàleg amb altres sistemes d'interpretació de la vida.
- Conèixer els principals elements que caracteritzen a la religió, mitjançant l'observació i anàlisi de fets religiosos, per a definir els trets essencials d'aquesta.
- Comprendre les principals etapes de la història de la salvació, mitjançant l'estudi de personatges bíblics, per a reconèixer a Jesús com a revelació definitiva de Déu.
- Identificar els trets fonamentals de la persona de Jesús i les característiques del seu missatge, mitjançant l'estudi dels relats evangèlics, per a saber raonar per què Jesucrist, mort i ressuscitat, és el centre de la fe cristiana.
- Sintetitzar el missatge evangèlic sobre el regne de Déu, mitjançant l'anàlisi de les paràboles i els discursos de Jesús, a fi de descobrir el seu profund valor humanitzador i les actituds bàsiques de la vida cristiana.
- Reflexionar sobre les característiques del seguiment de Jesús, a partir dels relats evangèlics i de testimoniatges actuals, per a comprendre els que significa ser deixeble de Jesús i les exigències que comporta.

- Adquirir un esquema comprensiu bàsic del funcionament de l'acte moral per a poder prendre decisions en la vida amb llibertat i responsabilitat.
- Identificar els valors fonamentals de la moral cristiana per a saber aplicar-los a les diverses situacions de la vida actual.

2n D'ESO

- Identificar les principals afirmacions sobre l'ésser humà que es desprenen de la revelació, per a saber fonamentar la visió cristiana sobre la dignitat i igualtat fonamental de tots els homes i dones.
- Identificar els trets característics de les religions monoteistes de la humanitat per a adquirir un coneixement elemental de cadascuna d'elles i una visió de conjunt de totes les religions.
- Reconèixer les principals afirmacions sobre Déu formulades en el credo, per a comprendre en què consisteix la fe de l'Església en proclamar que Déu és Pare, Fill i Esperit.
- Identificar els trets fonamentals de la persona i el missatge de Jesús, per a fonamentar l'experiència cristiana en la mort i en el més enllà.
- Conèixer l'estructura i organització de l'Església, per a constatar la seua relació amb l'experiència de l'Església primitiva i comprendre la seua funció de servei als cristians i al món.
- Situar correctament les festes i expressions religioses populars a l'origen i incidència actual per a descobrir el seu sentit i el compromís personal i social que comporta la seua celebració.
- Identificar i distingir el valor expressiu dels sacraments per a comprendre el seu sentit en la vida de l'Església.
- Adquirir una visió global dels set sacraments per a la valorar la importància que tenen per a vida cristiana.
- Descobrir el valor del compromís cristià en el món per a suscitar actituds responsables i solidàries en bé dels altres.

- Reconèixer el sentit i valor religiós de les diverses expressions artístiques i culturals amb la finalitat de comprendre el missatge que transmeten.

3r D'ESO

- Descriure els punts essencials de l'antropologia cristiana en diàleg amb altres sistemes d'interpretació de la vida.
- Saber expressar el significat dels grans misteris de la fe cristiana.
- Saber fonamentar la doctrina trinitària de la fe catòlica.
- Conèixer i diferenciar algunes característiques històriques, literàries i religioses de la Bíblia, per a saber fonamentar i aplicar el missatge que transmet.
- Identificar els trets fonamentals de la persona i el missatge de Jesús per a fonamentar l'experiència cristiana en la mort i resurrecció de Jesús.
- Identificar en la Bíblia la revelació progressiva de Déu, per a comprendre com Déu es vetla als homes.
- Situar en el temps i en l'espai els principals esdeveniments de la vida de l'Església, fins al final de l'Edat mitjana, per a valorar adequadament aqueixos esdeveniments en el context en el qual es van desenvolupar.
- Descobrir en què consisteix el compromís cristià amb si mateix i amb els altres.
- Descriure la realitat social de l'entorn i detectar els problemes que planteja per a valorar-la a la llum dels principis cristians.
- Identificar les característiques de l'art i la cultura del nostre entorn per a establir un diàleg entre la fe cristiana i la cultura.

4t D'ESO

- Descriure els punts essencials de l'antropologia cristiana en diàleg amb altres sistemes d'interpretació de la Bíblia.
- Identificar i valorar les actituds i valors bàsics compartits amb altres confessions, la tolerància activa i la col·laboració a favor dels que pateixen.

- Saber expressar els continguts fonamentals del missatge de Déu Pare a través dels principals esdeveniments de la Bíblia.
- Descriure en què consisteix la fe cristiana i com els cristians viuen i celebren la fe.
- Valorar les celebracions cristianes i la seua aportació a la cultura i a la fe dels pobles.
- Situar en el temps i en l'espai els principals esdeveniments de la vida de l'Església, des del final de l'Edat mitjana fins als nostres dies.
- Descriure l'acció evangelitzadora de l'Església en les diverses parts del món i saber discriminar els seus encerts i els seus errors.
- Conèixer els models de vida més importants de la història de l'Església i el seu testimoniatge per a la comunitat cristiana.
- Descriure l'aportació cultural, social i religiosa de l'Església a través de la història.
- Fonamentar el sentit i la realitat de l'esperança cristiana i la fe en la vida eterna.

1º BATXILLERAT:

- Reconèixer i respectar la necessitat de sentit en l'home.
- Comparar manifestacions històriques que permeten revelar des de sempre el sentit religiós de l'ésser humà.
- Donar raó de l'arrel divina de la dignitat humana.
- Identificar i contrastar en el moment actual diverses respostes de sentit.
- Conèixer i valorar el context en què naix i l'ensenyament de la doctrina social de l'Església.
- Identificar la dignitat humana com a clau per a una convivència justa entre els homes, diferenciant-la dels reconeixements que l'Estat realitza a través de les lleis.
- Conèixer i aplicar els principis fonamentals de la doctrina social de l'Església a diversos contextos.
- Conèixer i distingir els diferents mètodes utilitzats per la persona per a conèixer

la veritat.

- Conèixer i acceptar amb respecte els moments històrics de conflicte entre la ciència i la fe, sabent donar raons justificades de l'actuació de l'Església.
- Ser conscient de la necessitat de relació entre ciència i ètica perquè existia a vertader progrés humà.
- Conèixer i comparar diferents accepcions del terme cultura.
- Ser conscient que la persona és generadora de cultura.
- Caure en el compte del canvi que el *monacat introdueix en la configuració del temps i el treball.
- Reconèixer i apreciar el caràcter sexual de la persona i la seua importància per a construir la seua identitat.
- Comprendre i respectar els principis fonamentals de l'Església respecte a la vida.
- Reconèixer i apreciar el canvi que la doctrina social de l'Església atorga a la persona i a la vida.
- Deducir les conseqüències que implica la doctrina social de l'Església en el treball, les relacions internacionals i l'economia.
- Reconèixer el valor social de les aportacions realitzades per investigadors cristians.
- Reconèixer els esforços que l'Església ha realitzat al llarg dels segles perquè es respecte la dignitat de l'ésser humà i els seus drets.
- Comprendre que algunes creacions culturals són l'expressió de la fe.

Així tota la programació té el seu origen en els criteris d'avaluació. Són ells els que contenen o s'associen directa o indirectament a objectius, continguts conceptuals, procedimentals o actitudinals i competències. No obstant açò, a partir de la LOMCE, apareixen els anomenats «estàndards d'aprenentatge avaluables»: aquests són concrecions del criteri d'avaluació, és a dir, una espècie

de minicriteris d'avaluació que cerquen identificar els continguts mínims bàsics o més importants que cal avaluar. Tal concreció el que cerca és poder augmentar l'objectivitat en l'avaluació dels continguts amb vista a sotmetre a l'alumne a possibles proves objectives sobre els coneixements que ha d'assimilar. En aquesta programació, totes les activitats desenvolupen els estàndards d'aprenentatge en major o menor mesura, però de manera que es pot identificar quins es desenvolupen i en quines activitats. D'aquesta manera, serà fàcil donar una nota de l'alumne en funció dels estàndards. Cada estàndard d'aprenentatge avaluable és tractat i desenvolupat en, almenys una activitat, a voltes en varies.

En moltes ocasions (80%-90%) les activitats seran valuades mitjançant rúbriques holístiques, és a dir, rúbriques on s'inclouen variats aspectes, un dels quals serà l'actitud. Aquesta, a més de valorar-la apart (cosa que en teoria no faria falta però, ara com ara, seguirem fent, com s'indica en l'apartat sobre la qualificació), la valorem quan en l'estàndard ho està demanant.

Un exemple de rúbrica per a 2º d'ESO, per a qualificar un estàndard podria ser la següent:

RÚBRICA

Estàndard associat a l'activitat d'avaluació (Preparació de l'entrevista):

3.1. bl.1 Valora, en situacions del seu entorn, la dignitat de tot ésser humà amb independència de les capacitats físiques, cognitives, intel·lectuals, socials, etc. (B)

a) Per a valorar el primer aspecte de manera individual, podem preguntar als companys d'equip si és que tenim dubtes: si el company ha sigut un llast per als membres de l'equip ells mateixos ens ho confirmaran.

b) Per a valorar els altres aspectes podem fer-ho en equip.

CATEGORIES	1	2	3	4
Actitud en treballar les preguntes 40% (individual)	Cap interès.	Poc interès. Perden massa temps distraient-se.	Bastant interès encara que no aconsegueixen centrar-se del tot.	Ganes i interès per redactar bones preguntes.
Elecció de les preguntes i valoració de la dignitat. 30% (equip)	<u>No han realitzat el treball o solament una molt petita part d'ell.</u> I <u>no</u> semblen haver <u>valorat</u> gens sobre la dignitat humana.	Preguntes pobres de contingut. Sembla que <u>no</u> hagen <u>valorat a penes</u> la importància de la dignitat de la persona.	Les preguntes són <u>bones</u> però <u>no aprofundeixen tot el que podrien</u> . Es denota que han <u>reflexionat bastant</u> sobre la dignitat de la persona.	L'elecció de les preguntes denota que ha <u>valorat</u> amb certa <u>profunditat</u> l'existència de la <u>dignitat</u> .
Realització de l'entrevista. 15% (equip)	El diàleg amb l'entrevistat està <u>ple de dubtes i nerviosisme</u> : a més no hi ha una estructura bàsica.	El diàleg amb l'entrevistat mostra <u>una mica de dubtes</u> encara que tira endavant: l'estructura és pobre o no sembla molt coherent.	Hi ha un <u>fil conductor</u> de l'entrevista però queda una mica tibant: la salutació o la presentació de l'entrevistat és suficient, així com el comiat.	<u>Naturalitat</u> en les preguntes i el diàleg amb l'entrevistat: hi ha una presentació, una salutació, un comiat, etc.
Enregistrament de l'entrevista 15% (equip)	El resultat és <u>deficient</u> , be en àudio o bé imatge.	L'entrevista <u>s'entén</u> però la claredat és mitjana, be en àudio o bé imatge.	El resultat és <u>suficientment clar</u> , encara que no és òptim.	El resultat és <u>clar</u> i està be gravat, fins i tot sembla que l'hagen editat.

A més, es pot veure en les graelles en què es relacionen els diferents elements curriculars (punt 4 de la programació) el nivell d'assoliment de cada estàndard i les competències desenvolupades per cada estàndard. El segon, s'especifica en cada unitat didàctica assenyalant, no solament, la competència desenvolupada sinó el tret o subcompetència afectada. Respecte al primer, cal destacar que l'assoliment dels estàndards es divideix en tres tipus: Bàsic, Intermedi o Avançat. Açò significa que, en el cas que s'exigisquen notes en funció dels estàndards, aquests hauran de ponderar-se de manera diferent. Així, seguint criteris donats en altres comunitats, l'estàndard bàsic ha de ponderar-se entorn del 50%, i l'avançat no hauria de superar el 10%. No obstant açò, com es comenta més amunt, en la nota a peu de pàgina nº 5, en aquesta programació els bàsics els ponderarem amb un 65% i la suma de la intermedis i avançats amb un 35%.

Quant a les competències, aquesta programació ofereix també una graella adjunta a cada rúbrica o moment d'avaluació d'una activitat on apareixen els trets competencials associats a l'estàndard i l'activitat, seguint l'exemple anterior, podria ser aquesta:

COMPETÈNCIES BÀSIQUES ASSOCIADES A L'ESTÀNDARD	Poc (1-2)	Regular (3-4)	Bé (5-6)	Bé (7-8)	Excel·lent (9-10)
3.1. bl.1 Valora, en situacions del seu entorn, la dignitat de tot ésser humà amb independència de les capacitats físiques, cognitives, intel·lectuals, socials, etc. (B)					
En <u>Competència digital</u> , el següent tret: XI. Usar recursos de so i imatge per a arregar informació o transmetre idees d'elaboració pròpia.					
A <u>Aprendre a aprendre</u> , el següent tret: I. Organització i claredat per a delimitar els objectius d'un projecte.					
En <u>Competències socials i cíviques</u> , el següent tret: II. Capacitat de dialogar per mitjà de la raó, l'escolta comprensiva, i l'empatia.					
En <u>Competència espiritual</u> , el següent tret: I. Enjudiciar críticament quins són les necessitats humanes i la resposta que la societat dona a les mateixes.					

La qualificació sistemàtica d'aquests trets, recollida convenientment, donar lloc a una nota real de les competències que hauria d'adquirir l'alumne.

Instruments d'avaluació

S'usaran els següents:

- Plantilles d'autoavaluació individuals.
- Plantilles d'autoavaluació gran grup.
- Plantilles o graelles de coevolució gran grup.
- Activitats d'elecció múltiple, associar elements, o similars.
- Rúbriques.
- Quadern de bitàcola.

Aquests seran els instruments principals, però açò no significa que en un moment donat qualsevol d'aquests instruments pugui ser substituït per un altre dels molts que existeix i que s'ajuste millor a les circumstàncies.

Alguns d'aquests instruments es poden utilitzar amb la interacció del mateix alumne i professora. És important que els alumnes, sempre que siga possible, participen d'aqueixa avaluació i, fins i tot, siguen moments en els quals es puguin divertir. El llenguatge de les rúbriques o de les categories de les graelles d'autoavaluació o coevaluació pot ajudar a açò juntament amb el posterior comentari de la professora sobre el grup.

Criteris de qualificació

L'alumnat matriculat oficialment té l'obligació i necessitat d'assistir a classe i justificar les seues faltes, a més d'atendre i comportar-se a l'aula, seguint les indicacions de la professora. L'alumnat haurà de tindre el material indicat per la professora (quadern de bitàcola). La classe serà un mitjà en el qual qui vulga treballar pugui fer-ho i es prendran les mesures necessàries perquè així siga.

Sobre la nota de cada trimestre o avaluació cal dir el següent:

- El **100%** correspon als treballs realitzats: es calcula fent la mitjana de les notes dels temes o unitats didàctiques acabades en el trimestre (de 0 a 10) amés, en cada fitxa, es valoraran les faltes ortogràfiques i la correcció de la lletra sempre de forma positiva.
- El comportament. Aquest apartat està ja qualificat en l'anterior, ja que la nota de les activitats està qualificant els estàndards d'aprenentatge avaluable, i aquests, al seu torn, estan relacionats amb les subcompetències bàsiques i objectius didàctics (veure apartat 'Continguts'), la nota dels estàndards també fa referència a una nota de les competències, que inclouen les actituds i comportaments a superar.

Així, cal assenyalar, que en el 80% de les activitats, l'avaluació de l'estàndard d'aprenentatge es realitza mitjançant una rúbrica holística, que té en compte, d'una banda, una sèrie d'aspectes que conformen el contingut de l'estàndard i les característiques de l'activitat dissenyada i, per un altre, l'actitud, quan ho demana l'estàndard o, fins i tot, quan ho demana el tipus d'activitat dissenyada per la seua relació amb les competències clau i objectius didàctics.

Si l'alumne no treballa a l'aula i/o no entrega les tasques requerides, es podran realitzar exàmens segons criteri de la professora.

S'afegirà 1 punt a la nota final de curs si l'alumne demostra la lectura d'un dels llibres proposats que figuren en aquesta programació realitzant un brevíssim examen oral.

Ja que tractem de fer una avaluació contínua, la nota final de curs serà la mateixa que la de l'última avaluació però fent saber que aquestes notes inclouen qualificacions objectives de la progressió de l'alumne, ja que s'hauran realitzat activitats de repàs a aquest efecte, on es tornaran a treballar continguts de tot el curs.

En principi, es consideren aquestes qualificacions (totes han d'estar entre 0/1 i 10):

- «Suspens»: qualsevol nota major o igual a 0/1 i menor que 5.
- «Suficient»: qualsevol nota major o igual a 5 i menor que 6.
- «Bé»: qualsevol nota major o igual a 6 i menor que 7.
- «Notable»: qualsevol nota major o igual a 7 i menor que 9.
- «Excel·lent»: qualsevol nota major o igual a 9 i menor o igual a 10.

Si per alguna raó, el centre retira a l'alumne el dret a l'avaluació contínua, el departament de Religió posarà a l'alumne com a nota de l'avaluació, solament el 80% de la nota que haja aconseguit.

Recuperació de la matèria pendent de cursos anteriors

La recuperació de l'assignatura pendent del curs anterior:

- Es produirà si l'alumne aprova dos de les avaluacions del curs actual (en el cas que estiga matriculat en Religió). Si no, haurà de fer un treball el contingut del qual li indicarà el departament.
- Si l'alumne no està matriculat en Religió haurà de fer un treball el contingut del qual li indicarà el departament.

Recuperació de l'assignatura a la convocatòria extraordinària

Per a aquells alumnes que no hagen superat la matèria del present curs es realitzarà, en el període del temps que el centre estipulat per a tal efecte, un examen final, si la professora ho creu convenient o mitjançant unes tasques o treballs específics dels continguts mínims del curs, en el qual es recuperaran la/les avaluacions suspeses.

Alzira, 27 Setembre 2021.